

Kurumsal Söylenti Ölçeği (Organizational Rumor Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kurumsal Söylenti Ölçeği (Organizational Rumor Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25275>

Özet

Kurumsal Söylenti Ölçeği (Organizational Rumor Scale), Dağlı ve Han (2018) tarafından özellikle eğitim kurumları bağlamında, çalışanların örgütsel söylentilere yönelik algıları, inançları ve bu söylentileri yayma eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, çalışanlar arasındaki doğrulanmamış bilgi akışının örgütsel iklim üzerindeki etkilerini sistematik olarak değerlendirmeyi hedefler. Geliştirme türünde olan bu ölçek, kurumlardaki iletişim dinamiklerini ve söylentilerin yönetimini anlamak için önemli bir tanıtı aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kurumsal söylenti, söylenti, örgütsel iletişim, eğitim kurumları, ölçek geliştirme, kurumsal davranış, psikometri.

Yazarlar

Dağlı, A., Han, B.

Amaç

Kurumsal Söylenti Ölçeği'nin temel amacı, eğitim kurumlarında görev yapan personelin (öğretmenler, yöneticiler ve diğer çalışanlar) kurumsal söylentilere ilişkin algı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu araç, söylentilerin yayılma şekli, söylentilere olan inanç düzeyini ve söylentilerin örgütsel sonuçları (motivasyon, iş tatmini, güven kaybı) belirlemeye yardımcı olur.

Ölçek, yöneticilere ve araştırmacılara, söylenti yönetimi stratejileri geliştirmede ve örgütsel iletişim kanalları etkinliğini değerlendirmede somut veriler sunmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, olumsuz söylentilerin kurum kültürüne ve çalışan performansına vereceği zararın minimize edilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **söylenti** kavramının örgütsel bağlamdaki tezahürünü ölçmektedir. Kurumsal söylenti, bir kurum içinde çalışanlar arasında resmi olmayan, doğrulanmamış ve genellikle önemli kabul edilen bilgilerin aktarılması sürecini ifade eder.

Ölçülen yapı (konstrukt), genellikle söylentinin üç ana boyutunu kapsar: **Söylentiye Maruz Kalma ve Algı** (çalışanın ne kadar söylenti duyduğunu), **Söylentiye İnanç** (çalışanın bu bilgilere ne kadar güvendiği) ve **Söylentiye Yayma Eğilimi** (çalışanın bu bilgiyi başkalarına aktarma isteği).

Bu boyutlar, kurumsal söylentinin karmaşık doğasını yakalamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, aracın gerçekten kurumsal söylenti ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla yürütülmüştür. Çalışmada, öncelikle uzman görüşleri alınarak **içerik geçerliği** sağlanmıştır.

Yapı geçerliği ise **Faktör Analizi** yöntemleriyle incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutlar doğru bir şekilde ayrışıp ayrışmadığını göstermiştir. Dağlı ve Han (2018), ölçeğin kuramsal temellere uygun bir faktör yapısına sahip olduğunu rapor etmişlerdir, bu da yapı geçerliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizleri, ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı örneklemelere karşı tutarlılığını değerlendirir. Ölçek geliştirme çalışmasında, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri hesaplanmıştır.

Genellikle psikometrik araçlarda kabul edilebilir düzeyin (0.70) üzerinde bir Cronbach Alfa katsayısı elde edilmiştir (2018 çalışması referans alınarak). Bu yüksek katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve Kurumsal Söylenti Ölçeği'nin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Kurumsal Söylenti Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü incelemek amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin temel bileşenlerini ve boyutların ortaya çıkarmıştır.

Faktör Analizi sonuçlarına göre ölçek, söylentinin algılanması ve yayılması ile ilgili birden fazla alt boyutta kümelenen maddelerden oluşmaktadır. DFA ise bu faktör yapısının eğitim kurumlarındaki verilerle uyumlu olduğunu teyit etmiştir. Bu iki aşamalı analiz süreci, ölçeğin sağlam bir psikometrik temele dayandığını göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Örneğin: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a kadar 5 seçeneği)

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Eğitim Kurumlarında Çalışan Personel (Öğretmenler, İdari Personel, Yöneticiler)

Yaş Grubu: Yetişkin (18+)

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye'deki çeşitli eğitim kurumlarında görev yapan çalışanlar üzerinden standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, kağıt-kalem veya dijital ortamda doldurulabilen öz bildirim (self-report) anket formu.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel söylenti yönetimi, psikometrik özellikler, iç tutarlılık, öz bildirim, eğitim yönetimi, yapısal eşitlik modellemesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Abidin Dağlı

Yazar ORCID Tanımlama Sayfası: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim Adresi: Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Diyarbakır, Türkiye.

İletişim E-posta Adresi: dagli@dicle.edu.tr

Şinler, Ücretler ve Uygulama Yeri

Test Yeri: 2018

Şinler ve Ücretler: Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı genellikle orijinal kaynakçaya atıf yapılmak suretiyle serbesttir. Ticari veya geniş ölçekli kurumsal uygulamalar için sorumlu yazar Abidin Dağlı ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Bu ölçeğin geliştirilmesine dair makalenin tam metni (PDF) aşağıdaki bağlantıda mevcuttur: files.eric.ed.gov. Ayrıca, orijinal PDF dosyası burada da mevcuttur: kurumsal-soylenti-olcegi-organizational-rumor-scale-toad.pdf

Kaynakça

Dagli, A., & Han, B. (2018). Organizational rumor scale for educational institutions. *Universal Journal of Educational Research*, 6(5), 936-946.

Kurumsal Söylenti Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

(NOT: Orijinal kaynak içeri?inde ölçek maddeleri listelenmemi?tir. Bu nedenle, maddelerin tam listesi buraya eklenememi?tir. Maddelere eri?im için yukar?da verilen referans makaleye ba?vurulmal?d?r.)

ARABPSYCHOLOGY.COM